

Underlag till förskolerapport 2022 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2022.....	3
Personalens utbildningsnivå och strukturella förutsättningar	3
Insatser för att höja personalens språkliga kompetens.....	3
Förbättringar av personalens arbetssituation	3
Fortsatt behov av inventering av icke inskrivna barn samt informationsinsatser och uppsökande verksamhet.....	4
Svenska språket och flerspråkighet.....	4
Nationella minoritetsspråk.....	6
Barn i behov av extraordinärt stöd.....	6

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2022

Personalens utbildningsnivå och strukturella förutsättningar

Rektorernas arbetar kontinuerligt under året med att säkerställa att det finns legitimerade förskollärare på alla avdelningar. Detta genom rekryteringar och omfördelningar av förskollärare mellan olika förskolor. I dagsläget saknar tre avdelningar legitimerade förskollärare, två av dessa tre avdelningar har pedagoger som går erfarenhetsbaserad utbildning till förskollärare, den tredje har rekryterat en ny förskollärare till januari 2023. Det har blivit en markant förbättring jämfört med 2019 då 16 avdelningar saknade legitimerade förskollärare.

Det kommer fortsättningsvis finnas perioder under till exempel graviditetsledigheter då det saknas förskollärare eftersom det är svårt att rekrytera förskollärare till vikariat.

Förvaltningen har ett gemensamt underlag för dokumentation av hur förskollärlärd undervisning på avdelning utan legitimerad förskollärare ska genomföras. Detta underlag uppdateras och bifogas av rektorerna i varje tertial i ILS.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Rektorerna har inventerat sina medarbetares kompetens i svenska språket och haft en dialog i medarbetarsamtalen gällande behov av kompetensutveckling både när det gäller det talade språket och skriftspråket.

Medarbetarna utmanas att skriva lärloggar som de får återkoppling på av rektorerna eller kollegor och några medarbetare uppmanas att delta mer aktivt i samtal och möten på förskolan.

I dagsläget erbjuder inte förvaltningen kompetensutveckling i svenska språket, förvaltningen ser det som en svårighet att organisera detta. Den insats som gjordes under 2021 då ett antal pedagoger fick delta i en kompetensutvecklingsinsats på 16 timmar gav inga tydliga effekter gällande den språkliga förmågan, däremot kunskap kring språkutvecklande arbetssätt. Språkutvecklande arbetssätt är också något som alla enheter arbetar internt med att utveckla på alla förskolor.

Förbättringar av personalens arbetssituation

Rektorerna beskriver att arbetssituationen är ansträngd på flera förskolor. Det finns en trötthet efter pandemin och frånvaron har varit fortsatt hög. Detta i kombination med att de nya LAS-reglerna har som försvårat möjligheten att ta in vikarier under höstterminen har inte förbättrat arbetssituationen.

Förvaltningen har under höstterminen genomfört en enkät om arbetsbelastning på förskolorna.

Syftet med enkäten är att undersöka arbetsbelastningen för medarbetare på förskolorna och ta reda på om resurserna för arbetet är anpassade till kraven. Undersökningen är ett komplement till medarbetarundersökningen som genomförs på våren varje år.

Utifrån resultatet av undersökningen kommer förskoleavdelningens ledningsgrupp se över de övergripande resultaten för att se om det finns generella arbetsmiljörisker. Resultatet för varje förskola kan användas i arbetet med att ta fram nya mål i VP 2023.

De gemensamma riktlinjerna för den pedagogiska utvecklingstiden (PUT) för förskollärare och barnskötare som togs fram i samband med handlingsplanen utvärderades under vårterminen. Resultatet visade att det har blivit vissa förbättringar men att planeringstiden faller bort när det är hög frånvaro vilket påverkar både arbetssituation och kvalitet för barnen.

Ramtiderna som förskolan ska hålla öppet tillsammans med att barnen går långa dagar på förskolan gör det svårt att organisera den pedagogiska utvecklingstiden. Under höstterminen arbetar rektorerna med att revidera överenskommelsen om PUT-tid för att förbättra arbetssituationen för förskollärarna och barnskötarna.

Det som har fungerat bra är att en viss tid av den gemensamma PUT-tiden schemalagts samtidigt för förskollärarna för att de ska kunna ta ett gemensamt ansvar för hela förskolans utveckling.

Arbetet med att förtydliga roller och ansvar för förskollärare och barnskötare har varit positivt och nya lönekriterier har bidragit till tydligheten för båda yrkesrollerna. Rektorerna följer upp de förtydligade uppdragen i samband med medarbetarsamtalen.

Förtydligandet av roller och ansvar för förskollärare och barnskötare har för vissa medarbetare varit en utmaning, speciellt i de arbetslag där det finns medarbetare som brister i kompetensen för sitt uppdrag. Det har i samband med detta blivit tydligt vilka som inte tar sitt ansvar.

Förvaltningen gör en särskild uppföljning på förskolor med lägre kvalitet hur rektorerna ledarskap utövas utifrån en analys av personalens förutsättningar och utvecklingsbehov på den enskilda förskolan.

Fortsatt behov av inventering av icke inskrivna barn samt informationsinsatser och uppsökande verksamhet

Alla barn över två år som är folkbokförda på Kungsholmen är inskrivna i förskolan eller har ett planerat startdatum. I de fall vi har barn som inte är inskriven i förskolan skickar vi mail med information. Ytterligare insatser har inte varit nödvändiga i stadsdelen.

Rutiner för att kontakta barn som är inskrivna men som inte deltar regelbundet i förskolans verksamhet har tagits fram.

Svenska språket och flerspråkighet

Varje förskola i stadsdelen har under det senaste året haft ett eget mål för hur de ska utveckla det språkutvecklande arbetet. Denna tydliga målstyrning har haft stor effekt och rektorerna kan se ett mycket aktivt arbete kring språkutvecklande arbetssätt som de kontinuerligt följt upp under året.

Kompetensutveckling har genomförts bland annat på nätverk där pedagogerna fått möjlighet att diskutera litteratur som de läst samt sprida goda exempel på arbetssätt. Många förskolor har använt sig av Skolverkets utbildningar gällande högläsning. Det har bidragit till en ökad

medvetenhet och kunskap i att arbeta på ett mångfaldigt vis med högläsning. Detta syns tydligt i förskolornas uppföljningar och i den pedagogiska dokumentation samt i den fysiska miljön.

Det finns mer litteratur ute på avdelningarna samt platser för läsning. Rektorer kan se en mer medveten planering för läsningen, exempelvis om läsning främst förekommit på vilan tidigare, går de nu in med mindre grupper med barn för läsning och boksamtal. Högläsningen har blivit mer interaktiv och stimulerar till gemensamma samtal, reflektioner och dialoger mellan barnen. Det aktiva språkarbetet har bidragit till att det bland barnen generellt finns ett stort intresse för litteratur, att lyssna till berättelser och att skapa egna tecken och berättelser.

Det utökade samarbetet med biblioteket har också bidragit till ökad kompetens gällande arbetet med litteratur och läsning.

Förvaltningen har sedan några år tillbaka arbetat med att utveckla barns möjlighet till lek på förskolorna med hjälp av bland annat lekvärldar. Lekvärldar bygger på ett arbetssätt där man först läser en bok för barnen och sedan bygger upp en lekvärld där bokens berättelse är en gemensam ram. Pedagogerna beskriver att arbetet med att utveckla och fokusera på lek är mycket språkutvecklande.

Förvaltningen har köpt in två utbildningar, en för 30 barnskötare och en för 22 förskollärare av Stockholms universitet gällande drama, lek och rolltagande där de får fördjupad kunskap i arbete med lekvärldar. Utbildningarna har gett stor effekt i arbetet med lek och lekvärldar. Barns möjligheter till kvalitativ lek har ökat och i leken vill barnen samtala, argumentera och diskutera och får möjlighet att lära sig många nya ord.

Varje termin genomför förvaltningen en 2 dagars utbildning i flerspråkighet där 25 barnskötare/förskollärare har möjlighet att delta. Utbildningarna ger deltagarna ökad kunskap i flerspråkighet och förståelse för hur de kan ta tillvara flerspråkigheten i sin undervisning.

En majoritet av förvaltningens förskollärare har deltagit på Förskolesummit som hade fokus på språk.

Förvaltningen har även köpt in och planerat för en större fortbildningsinsats för all personal som ska pågå under tre år. Den innefattar digitala utbildningar i olika moduler och med följande innehåll:

Modul 1: Strategier för språkutveckling - Att få barnets språk att växa. Om hur barn utvecklar sitt språk, olika språkliga förmågor och hur olika språksvårigheter kan yttra sig. Sex avsnitt à ca 10-25 minuter och reflektionsfrågor till varje avsnitt.

Modul 2: Språklig förebild i förskolan – om hur pedagogers språkande påverkar barn språkutveckling, tänkande och lärande. Fem avsnitt à ca 10-25 minuter och reflektionsuppgifter till varje avsnitt.

Modul 3: Flerspråkighet i förskolan – om möjligheter och utmaningar i barns flerspråkiga utveckling. Sju avsnitt à ca 10-35 minuter. Innehåller mer forskning och har en sammanfattning av varje avsnitt, liksom reflektionsfrågor.

Varje rektor/enhet planerar fortbildningsinsatsen utifrån behoven på de olika förskolorna.

Nationella minoritetsspråk

Vårdnadshavare får i samband med ansökan om plats på förskola möjlighet att lämna information om intresse av att barnet kan få tillgång till verksamhet på minoritetsspråk. Efterfrågan på förskoleverksamhet på minoritetsspråken är låg och de som önskat finskspråkig verksamhet har fått det. Inom stadsdelsnämndsområdet finns en fristående förskola som erbjuder finskspråkig verksamhet. Det finns 16 barn från andra stadsdelar och kommuner som står i kö till den fristående finska förskola som också erbjuder skola, Sverige - Finska skolan.

Vad gäller de övriga minoritetsspråk har vi inga barn med meänkieli, romani chib eller samiska som modersmål och endast ett barn med jiddisch.

Alla våra flerspråkiga pedagoger använder sig av sitt modersmål i de fall det finns barn på samma förskola som talar samma modersmål, det gäller även minoritetsspråken.

Barn i behov av extraordinärt stöd

Det socioekonomiska anslaget används, förutom tilläggsbelopp för enskilda barn, till fyra specialpedagogtjänster, en i varje förskoleenhet. 50% av sin arbetstid arbetar de förebyggande ute på förskolorna med fokus på hur förskolan kan utveckla och förändra sin utbildning och undervisning så alla barn får en rolig och lärorik förskoledag. Med sin närvaro hjälper de till att uppmärksamma de barn som behöver vidare individuellt stöd. Alla specialpedagoger har samma uppdragsbeskrivning och deras arbete samordnas och följs upp av förvaltningens kvalitets och utvecklingsstrateg för likvärdig arbetsgång oavsett förskoleenhet och rektor.

Varje termin har alla enheters specialpedagoger och kvalitets och utvecklingsstrategen en heldagskonferens med genomgång av samtliga ansökningar för tilläggsbelopp, kartläggningar och handlingsplaner. Det bidrar till att det skapas en likvärdighet i bedömningen av hur förvaltningen ska fördela tilläggsbeloppen.

Specialpedagogerna följer upp varje handlingsplan tillsammans med arbetslaget ungefär två gånger varje termin. Till denna uppföljning bjuds även vårdnadshavarna in. På vårterminen går specialpedagogerna igenom uppföljningarna tillsammans med kvalitets och utvecklingsstrategen för att följa upp vilket effekt arbetet har gett.